

سبک سلامت

مشکلات ازدواج فامیلی و ضرورت مشاوره ژنتیک

پیوندهای آسمانی، مصائب زمینی!

مریم ترابی

در زمان‌های قدیم برای امر ازدواج بارها اتفاق می‌افتاد که بزرگ‌ترها تصمیم می‌گرفتند دختران و پسران ایشان با چه کسی از دواج کنند. خیلی‌ها ما ز پدر بزرگ و مادر بزرگ‌ها یا پدر و مادرهای خود این جمله را شنیده‌ایم که «من تا روز عروسی، عروس یا داماد را ندیده‌ام». در واقع عروس و داماد بدون اینکه همدیگر را دیده باشند و شناختی از

ازدواج فامیلی، خوب یا بد؟

در مطب دکتر کنار خانمی نشسته بودم که ظاهری بسیار امروزی و به قولی سالتی مانند من داشت. مثل تمام مواقع که وقتی دو تا خانم در کنار هم می‌نشینند صحبت بینشان گل می‌کند بین من و این خانم هم همین اتفاق افتاد. در طول صحبت متوجه نکته جالبی شدم. این خانم مدعی بود که تا به حال هیچ غربی‌ای وارد فامیل آنها نشده است و در واقع همه اقوام آنها دارای یک فامیلی هستند و همسر او که تازه با هم ازدواج کرده‌اند اولین فامیل غربی‌های است که وارد طایفه بزرگ آنها شده‌است. با تعجب نگاهش می‌کردم و فکر می‌کردم اصلاً به ظاهرش نمی‌آید که فامیل و خانواده‌های این طرز تفکر داشته باشد. وقتی دلیل این اتفاق عجیب را جویا شدم گفت: بزرگ‌ترهای فامیل از قدیم عهد کرده بودند که هیچ غربی‌های را وارد طایفه نکنند تنها به این دلیل که زن و خوتشان با غربی‌ها ترکیب نشود، ولی این ازدواج‌های فامیلی شاید جلوی ترکیب زن خاص و منحصر کسان را با زن‌های غربی گرفته باشد ولی زن‌های معمولی و ایجاد کرده است که بسیاری از افراد این فامیل مبتلا به بیماری‌های ژنتیکی هستند یا از نظر جسمی و ظاهری دچار مشکلات بزرگی هستند.

در سال‌های اخیر با تغییر شرایط ازدواج تصور می‌شود که سنت ازدواج فامیلی کم‌رنگ شده باشد ولی اینگونه نیست. هنوز هم خیلی‌ها فکر می‌کنند که «عقد دختر و پسر عموم، در آسمان بسته شده است» و بسیاری از خانواده‌ها همچنان ترجیح می‌دهند به دلیل شناخت و آشنایی بیشتر از فامیل خود، ازدواج‌های در فامیل انجام گیرد. این نوع پیوند شاید بعضی جهات مثبت به نظر برسد اما از لحاظ بهداشتی و سلامت، خانواده‌ها در مواردی دچار مشکل می‌کند. در همه ازدواج‌ها به ویژه ازدواج‌های فامیلی خطرات پنهانی برای فرزندان وجود دارد که با انجام آزمایش‌ها و بررسی سابقه بیماری‌های خانوادگی می‌توان با تصمیم منطقی و به دور از عواطف شخصی مانع بروز آنها شد.

باید توجه داشته باشیم که روزگار چشم بسته موضوعی را پذیرفتن گذشته است. در عصر دانش و آگاهی که همه گونه اطلاعات در اطراف ما به راحتی یافت می‌شود باید از اثرات منفی‌ای که ازدواج فامیلی می‌تواند بر آینده زندگی ما داشته باشد آگاه باشیم و از این شکل ازدواج پر حیزم بپوشیم. غالب است اگر چه در اسلام بر ازدواج بسیار تأکید شده است اما در همان حال برخی روایات افراد را از ازدواج فامیلی نهی می‌کند. باینگکه در اسلام در مورد مباحث مهمی چون ازدواج کردن، اجتناب از تجرد، آداب ازدواج... و بسیار بحث شده و مسیر برای مؤمنان هموار و روشن شده است، اما در کنار آنها

هم داشته باشند پای سفره عقد می‌نشینند و تا آخر عمر به پای بد و خوب و مشکلات یکدیگر بودند و می‌ساختند. به قولی با لباس سفید به خانه بخت می‌رفتند و با کفن سفید از آن بیرون می‌آمدند. این رفتار جزئی از فرهنگ ازدواج در گذشته بوده است. ازدواج فامیلی یکی از سنت‌های رایج در تمام کشور بود. عقد دختر عموم و پسر عموم، در سن و پسر خاله هم در آسمان بسته شده بود. این ازدواج‌های فامیلی شاید

در سال‌های اخیر با تغییر شرایط ازدواج تصور می‌شود که سنت ازدواج فامیلی کم‌رنگ شده باشد ولی اینگونه نیست. هنوز هم خیلی‌ها فکر می‌کنند که «عقد دختر عموم و پسر عموم، در آسمان بسته شده است» و بسیاری از خانواده‌ها همچنان ترجیح می‌دهند به دلیل شناخت و آشنایی بیشتر از فامیل خود، ازدواج‌های در فامیل انجام گیرد. این نوع پیوند شاید بعضی جهات مثبت به نظر برسد اما از لحاظ بهداشتی و سلامت، خانواده‌ها را در مسواری دچار مشکل می‌کند. در همه ازدواج‌ها به ویژه ازدواج‌های فامیلی خطرات پنهانی برای فرزندان وجود دارد که با انجام آزمایش‌ها و بررسی سابقه بیماری‌های خانوادگی می‌توان با تصمیم منطقی و به دور از عواطف شخصی مانع بروز آنها شد

حسن‌هایی داشت ولی معایب و خطراتش بیشتر از محاسنش بود. به دنیا آمدن نوزادان بیمار و معلول یکی از عواقب بسیار بد این ازدواج‌های فامیلی بود و هست. امروزه با بالا رفتن دانسته‌ها و آگاهی مردم از خطرات ازدواج‌های فامیلی انتظار می‌رود که شاهد این نوع ازدواج‌ها در جامعه نباشیم ولی هنوز هستند خانواده‌هایی که اصرار به ازدواج فامیلی داشته و کاری هم به عواقب این نوع ازدواج‌ها ندارند.

علمی خوبی درباره بیماری و شرایط ژنتیکی خود به دست می‌شود که بررسی آن لازم و ضروری به نظر می‌رسد. از پیامبر خانقال است که فرموده‌اند: «با غربی‌ها ازدواج کنید تا فرزند ضعیف نیابود». از امام صادق (ع) نیز نقل شده که فرموده است: «با خویشان نزدیک ازدواج نکنید؛ چراکه فرزند ضعیف، پدید می‌آید».

زمانی برای عیب‌یابی

ازدواج پیوند دو قلب با عشق و محبت است. در بسیاری موارد این جرقه عشق بین دو نفر که نسبت فامیلی نزدیکی دارند زده می‌شود. بسیاری از خانواده‌های آگاه به خاطر موجود نیامدن فرزندان بیمار مانع این ازدواج‌ها می‌شوند ولی در بسیاری موارد خانواده‌ها اصرار به ازدواج فامیلی دارند که در اینجا مشاوره ژنتیکی بهترین راه برای تصمیم‌گیری است. همیشه تصور می‌شود تنها افرادی که نسبت فامیلی با هم دارند حتماً باید از مشاوره ژنتیکی استفاده کنند در حالی که تمام کسانی که در اقوام با خانواده خود فرزند مبتلا به عقب‌ماندگی ذهنی یا بیماری‌های ژنتیکی دیگری دارند باید تحت مشاوره ژنتیکی قرار بگیرند و در صورت لزوم از آزمایشات مخصوص انجام دهند. شاید عده‌ای مشاوره ژنتیک را مد امروزی بدانند و به آن هیچ اعتقادی نداشته باشند ولی این را بدانید که همه مدها هم بد نیست. آناتی که هر مدی می‌آید از آن تبعیت می‌کنند از این مد هم تبعیت کرده و این مشاوره‌ها را قبل از ازدواج با قبل از بارداری انجام دهند. مشاوران ژنتیک به شدت توصیه می‌کنند: «کسانی که از خطر بروز مکرر یک بیماری فامیلی هراس دارند، در خانواده شاهد عقب‌ماندگی‌های ذهنی بوده‌اند، از نقض‌های متعدد مادرزادی رنج می‌برند یا کسانی که برای ازدواج فامیلی اقدام کرده‌اند بدون شک باید قبل از اقدام به ازدواج با بارداری به مشاوران ژنتیک مراجعه کنند.»

اگر در خانواده دختر و پسری که قصد ازدواج دارند، سابقه بیماری‌های خاص و ژنتیکی یا بیماری‌هایی مانند ناشنوایی، نابینایی، عقب‌ماندگی ذهنی یا بیماری‌های چند عملی مانند دیابت و بیماری‌های قلبی و عروقی وجود دارد، بهتر است این کار انجام شود. همچنین مشاوران معتقدند: «۵۰ درصد معلولیت‌های مختلف مانند نابینایی، ناشنوایی، عقب‌ماندگی ذهنی و کوتولگی به علت اختلالات ژنتیک ایجاد می‌شود. بیشتر بیماری‌های ژنتیکی نیز قابل درمان نیستند و کودک مبتلا مجبور است بار همه رنج‌هایش را تا پایان عمر بر خودش بکشد. پیشگیری از اختلالات ژنتیک و مادرزادی، جنبه‌های مختلفی را دربر می‌گیرد و «مشاوره ژنتیک» هسته اصلی و بخش مهم این خدمات است. به عبارت دیگر، مشاوره ژنتیک زمینه‌ای را فراهم می‌کند تا بیماران و خانواده‌های آنان بتوانند اطلاعات

داشته فرزندان سالم و زندگی با نشاط و خوشحال آرزوی هر خانواده‌ای است اما در بسیاری از مواقع خانواده‌ها با پشت گوش انداختن یا سهل‌انگاری یا عدم اطلاع از بیماری‌های وراثتی یا نهفته در وجود خود باعث تولد نوزادان ناقص در خانواده می‌شوند و با این کار سایه غم و اندوه را بر خانواده می‌اندازند. علم ژنتیک و پیشرفت آن در کشور راه برای به‌وجود نیامدن فرزندان ناقص هموار کرده است. مشاوره ژنتیک اصلی‌ترین روش برای جلوگیری از متولد شدن نوزادان ناقص است. از آنجایی که اغلب معلولیت‌ها و بیماری‌های موجود منشأ ژنتیکی داشته و قابل پیشگیری

نگاه

معیار ازدواج فقط دوست داشتن نیست

آزمایش‌هایی برای سلامت خانواده

مجید فراهانی

ازدواج موضوع مهمی در زندگی هر فرد به‌شمار می‌رود، اتفاقی که اگر در جریان آن انتخاب‌ها هوشمندانه و با تدبیر و تدبیر خاصی باشد می‌تواند به جاهای خیلی خوبی ختم شود. اما همه ماجرای ازدواج، تفاهم و شناخت نیست و زمانی می‌رسد که تمامی اینها فراهم است اما معیارهای دیگر، ازدواج را سخت می‌کند. معیارهای شخصیتی و مادی در ازدواج چنان مهم شده که کمتر کسی الان به جنبه‌های دیگر ازدواج فکر می‌کند و سعی می‌کنند بدون کمترین حساسیت و دقت از آن عبور کنند یا صرفاً بر اساس دوست داشتن تصمیم بگیرند، در حالی که آزمایش‌های قبل از ازدواج و کلاس‌های مشاوره‌ای که در این خصوص در مراکز مختص این موضوع برگزار می‌شود باید خیلی جدی گرفته شوند. بسیاری از مردم بر این باور غلط هستند که آزمایش‌های قبل از ازدواج موضوعی غیر ضروری و صرفاً برای کسب درآمد است یا نسبت به مشاوره‌های ازدواج به دیده تردید نگاه می‌کنند و معتقدند نیازی به انجام آن نیست. اینکه چرا آزمایش‌ها و مباحث علمی قبل از ازدواج جدی گرفته نمی‌شود، موضوعی است که باید به دقت مورد ارزیابی قرار گیرد و رسانه‌ها در این زمینه فرهنگ‌سازی لازم را انجام دهند زیرا توجه به مباحث علمی قبل از ازدواج در کنار معیارهای اخلاقی و شخصیتی زوجین است که ضامن تشکیل یک زندگی سالم و سلامت خانواده خواهد بود.

شوخی، شوخی اتفاق می‌افتد

اگر سری به مراکز مشاوره قبل از ازدواج بزنید با صحنه‌ای روبه‌رو می‌شوید که در نگاه اول شاید خوشایند باشد اما با کمی تفکر و تعمق بسیار ناراحت‌کننده است. اکثر افراد شرکت‌کننده

به این مراکز موضوعات مطرح شده در این کلاس‌ها را به خنده و شوخی برگزار می‌کنند و سعی ندارند برای خود توشه‌ای فراهم کنند. ازدواج از موضوعاتی است که هم در دین ما به آن خیلی سفارش شده و هم در عرفا اجتماعی مورد تأکید فراوان قرار گرفته است. بنابراین

این آزمایش ساده ولی مهم بسیاری از مشکلات زن و شوهرها را قبل از اینکه وارد زندگی زنانشویی شوند مشخص می‌کند و مهم‌تر اینکه جلوی تولد نوزاد با ناهنجاری‌های جینی را می‌گیرد. البته بجاست برای همه گیر شدن این آزمایش‌ها فرهنگ‌سازی لازم صورت بگیرد. حتی ضروری است شرایطی فراهم شود تا به بهترین شکل و ارزان‌ترین حد ممکن این آزمایش‌ها به اجبار تعریف شوند و همه موظف باشند آنها را انجام دهند و مسئولان نیز

خانواده سلامت باعث می‌شود شاهد جامعه سالم و شاداب باشیم.

خانواده سلامت باعث می‌شود شاهد جامعه سالم و شاداب باشیم. اگر آزمایش‌های قبل از ازدواج اگر درست و اصولی انجام شود می‌تواند از بروز بیماری‌ها و معلولیت‌ها در فرزندان ما جلوگیری کند. چه بسا ما ناراحتی‌ها و بیماری‌هایی در وجود خود داریم که به‌صورت خاموش هستند و هیچ آگاهی از آنها نداریم

برنامه‌ریزی و تبلیغ بیشتری در جهت فراگیر شدن آن انجام دهند.

برگه سلامت زوجین شامل برخی آزمایش‌های خاص است که انجام آنها برای جاری شدن خطنه عقد از سوی زوجین الزامی است. در این رابطه برخی متخصصین توصیه می‌کنند که بهتر است زوجین در مرحله قبل از ازدواج علاوه بر آزمایش‌های الزامی، برخی آزمایش‌های مهم و حیاتی دیگر مانند هپاتیت، ایدز و آزمایش‌های ژنتیکی را نیز در دستور کار خود قرار داده و بنیان زندگی و سلامت خانواده آینده‌شان را تضمین کنند.

توجه داشته باشید وسواس در زمینه آزمایش‌های قبل از ازدواج باعث می‌شود اگر فرزندان معلولی که بر اساس کم‌توجهی و بی‌اعتنایی به دنیا آمدند نتیجه همین کم‌توجهی‌های قبل از ازدواج است که خانواده‌ها با آن دست و پنجه نرم می‌کنند و جامعه هزینه‌های زیادی برای این عدم آگاهی و دانش پرداخت می‌کند.

خاموش اما جدی

ازدواج آگاهانه یعنی سلامت خانواده و در نهایت سلامت جامعه. خیلی ساده است، هنگامی که دو نفر برای ازدواج تصمیم می‌گیرند اگر از سلامت روح و جسم برخوردار باشند در نهایت زندگی شیرین‌تر خواهد کرد. و به صورت آن در جامعه نمره این شیرینی قابل رؤیت است. خانواده سلامت باعث می‌شود شاهد جامعه سالم و شاداب باشیم. بحث آزمایش‌های قبل از ازدواج موضوعی است که اگر درست و اصولی انجام شود می‌تواند از بروز بیماری‌ها و معلولیت‌ها در فرزندان ما جلوگیری کند. چه بسا ما ناراحتی‌ها و بیماری‌هایی در وجود خود داریم که به صورت خاموش هستند و هیچ آگاهی از آنها نداریم و به دلیل غفلت و جدی‌نگرفتن همین آزمایش‌های سطحی باعث تولد نوزادی با کم‌خونی ماژور یا هپاتیت و حتی ایدز می‌شویم.

بگریزد.